

Alevilik: Hz. Ali'yi seven sayan ve ona taraftar olan kişiye denir. Aleviler Allah'ın birliğine inanır, Hz. Muhammed'i son Peygamber olarak kabul eder. Kutsal kitapları Kur'an'ı Kerim'dir. Ehlibeyte değer verirler.

Bektaşilik: Hacı Bektaş Veli'ye bağlı olan ve onun yolunda gidenlerin oluşturduğu düşüncedir. Hacı Bektaş Veli Nevşehir'de yaşamış, Anadolu ve Balkanlarda İslam'ın yayılmasına öncülük etmiş, ahlaki ilkelerin gelişmesinde katkı sağlamıştır.

Cem Ve Cemevi: Cem, toplanarak bir araya gelmek ve bütünleşmek demektir. Cemin yapıldığı yere ise **Cemevi** denir. Cem evinde Peygamberimize ve çevresine salavat getirilir, dualar yapılır, tövbe istiğfar edilir. Bunun dışında tasavvufi sohbetler yapılır. Cemevi yol, adap, erkan yeridir. Cemevi yerine meydan evi ifadesi de kullanılır..

Cem Evi'nin ortasına kırklar meydanı, meydanın ortasına "dâr meydanı" denir. Bu meydanın kişiyi sıratı müstakime (doğru yola) ilettiğine inanılır. Cem törenlerini Alevi dedeleri yönetir.

Ocak: Dede ailelerine dayanan Ocak örgütlenmesi Alevilik'in temel kurumlarından biridir. Ocak üyeleri yani Dedeler, sosyal hiyerarşinin en üst noktasında bulunurlardı. Dedelerin sahip oldukları yetkiler ve yaptırım güçleri cemaatin sosyal düzenini sağlayan çok etkili bir güç olmuştur. Alevi Dedeleri, Türkiye'nin çeşitli yerlerinde bulunan ocaklara bağlıdırlar. Bundan dolayı kendilerine Ocakzâde de denilir. Ocakzâde dedelerin Peygamber soyundan geldikleri yani evlad-ı resul oldukları kabul edilir ve bu nedenle "seyyid" adı ile de anılırlar.

Ele ele el Hakk'a ikrarı: Talibin (Peygamber soyundan gelmeyen Aleviler) pire verdiği söz, Hz. Muhammed'e verilen sözdür, Hz. Muhammed'e verilen söz ise, Allah'a verilmiş söz demektir. Yani Hakk ve hakikat yolunda yürüyen cümle yol evlatlarının talip olduklarını ifade eder.

Bazı özel cem ayinleri vardır:

1-Abdal Musa Cemi: Sonbahar aylarında küskünleri barıştırmak için yapılır.

2-Düşkünlükten Kaldırma Cemi: Birbiri ile küs olan ve başka birine zarar veren kişi düşkün sayılır. Düşkün olan kişiler dar meydanına getirilip barıştırılır. Barışmazlarsa bunlar cem evinden çıkarılır.

3-Dârdan İndirme Cemi: Ölen kişinin, yakınları aracılığıyla geride kalanlarla helalleşmesi, onların rızasını alması temeline dayalı bir cemdir. Bir yemek verilir ve helallik alınıp dualar edilir.

4-Görgü Cemi: Musahip olan aileler yılda bir defa dedenin huzuruna çıkarak sorumluluklarını yerine getirip getirmedikleri kontrol edilir. Buna görgü cemi denilir.

5- İkrar Cemi: Bir kimsenin kendi isteği ile aleviliği seçtiğinde yapılan cem. Aleviliğe katılma cemi

Razılık Ve Kul Hakkı: Üzerinde kul hakkı bulunan kimsenin Cem'e girmesi uygun bulunmaz. Bunlar: Ortaya çıkarılıp "**birbirinizden razı mısınız**" diye sorulur ve eğer kul kuldan razı olursa Allah da ondan razı olur ve birbirlerinden helallik alırlar.

On İki Hizmet: Alevilikte Cem sırası 12 kişi tarafından yapılır. Bu on iki hizmeti yapanlar: Mürşit (dede), rehber (dedenin yardımcısı), gözcü(,Rehberin yardımcısı) çerağcı (,aydınlatma araçlarını yakar) zakir(aşık), ferraş(süpürgeci), sakacı(su dağıtıcı), sofracı, pervane(semahçı), peyikçi(haberci), iznikçi(meydancı), bekci(kapıcı).

Semah: Cem'e katılanların ayakta dönerek yaptıkları merasimdir. Bir müzik eşliğinde kadınlı erkekli yapılır. Evrende her şey dönme içinde olduğu için bu dönüşe katılmayı ifade ederler.

Musahiplik(yol kardeşliği): Evli olan iki kişinin aileleri ile birlikte, dedenin huzurunda kurban keserek, hayat boyu yol kardeşi olmaya söz verilmesi demektir. Bunun temeli ensar ile muhacir kardeşliğine dayanır. Ensar nasıl muhacir kardeşi ile evini, yemeğini, bağını, bahçesini paylaşmışsa, musahiplerde sahip olduklarını yol kardeşi ile paylaşır. Musahiplik musahip olma, 'kardaşlık' olma, ikrar verme, nasip alma şeklinde de isimlendirilmektedir. Musahiplik ensar muhacir kardeşliğine dayanır.

Gülbenkler: Alevi Bektaşilikte bir dua şekli. Bu dualar Bismişah diye başlar, duanın sonunda "Allah Allah" denir.

Lokma Duası

Bismişah...

Hak, Muhammet, Ali...

Lokmalarınız kabul ola.

Muratlarınız hâsıl ola.

Yardımcınız Hızır ola.

Bir lokmanız bin belaya karşı gele.

Hak dergâhına yazılmış ola.

Lokma sahipleri niyetlerine vasil ola.

Dil Bizden nefes Hünkârı Pir'den ola.

Gerçeğe Hû...Mümine Ya Ali

Hızır Orucu: Genellikle Şubat Ayının 13,14,15 günlerinde tutulur. Temeli Hz.Ali ve Hz.Fatıma başta olmak üzere Ehlibeytin Hz.Hasan ve Hüseyin'in iyileşmesi için tuttıkları 3 günlük oruca dayanır.

Muharrem Orucu: Muharrem ayında kimi yerlerde 10, kimi yerlerde de 12 gün oruç tutarlar. 10 Ekim 680'de Kerbela'da Yezit tarafından öldürülen İmam Hüseyin ve 71 kişi için tutulan oruç aslında bir yas ibadetidir ve İmam Hüseyin şahsında bütün mazlumlara adanır. Su içilmez (Ancak hoşaf, ayran vb. sulu gıdalar alınabilir ama bardakla, tasla kafaya dikilerek içilmez, kaşık kullanılarak içilir.)